

První otisky ve světové polygrafii

Zisky firmy i během prvních polygrafických let plynuly hlavně z prodeje cédéček. V tisku a obalech byla továrna totiž zatím ještě poměrně malý formát. Stroje v GZ nejdřív uměly tisknout jen na materiál menších formátů řady A. Jedním z prvních větších tiskových strojů formátu B2 byl čtyřbarvý Heidelberg Speedmaster SM 74, který si do Loděnice pořídili v roce 2003. Nabídl nejen vysoký stupeň automatizace, ale také výbornou produktivitu a schopnost tisknout na široké spektrum materiálů.

„Když jsem do továrny nastoupil, byly tu tři tiskové stroje, dva od české firmy Polly a jeden značky Heidelberg. Každý z nich měl trochu jiný maximální rozměr materiálu, ale víceméně všechny odpovídaly formátu B2. Tou dobou se v tiskárně stále ještě 99 % produktů vyrábělo pro hudební průmysl,“ vrací se do roku 2003 Petr Racek, který polygrafii vystudoval a celý život se jí věnuje.

V GZ pracuje dodnes, a když srovná tehdejší náročnost polygrafické výroby s dnešní, jde podle něj o několiknásobné zlepšení. V roce 2003 odhaduje Petr Racek komplexitu tiskových zakázek na 15 %, maximálně 20 % toho, co umějí v Loděnici vyrobit o sedmáct let později.

Vzpomíná také na to, že dříve příprava tiskových dat fungovala podobně jako klasické fotoaparáty. Probíhala pomocí filmu a světla dopadajícího na tiskovou desku. Tento sice romantický, ale historicky překonaný postup od roku 2004 nahradila metoda CtP (Computer to Plate), která pracuje s přímým osvětlením tiskových desek laserem. Vše probíhá čistě počítačově.

ZÁZRKY SKORO NA POČKÁNÍ A NEOMEZENÉ KAPACITY

Nejsložitější výrobky mířící z tiskárny kolem roku 2003 byly kaširované obaly, které v portfoliu firmy hrají klíčovou roli dodnes, jen jsou už podstatně kvalitnější. Nejzásadnější rozdíl je v tom, že na začátku tisíciletí se jednalo o činnost, kterou dělali v Loděnici z velké části v kooperaci s jinými dodavateli a byla úplně okrajová. Dnes kaširování naopak zajišťují sami a mnohem komplexněji, protože se stalo jádrem jejich podnikání. Pojmenování tohoto postupu vychází z francouzského slova cacher, což znamená zakrývat nebo překrývat. Vytváří se trvalým spojením více vrstev, které mohou být buď ze stejného, nebo z odlišných materiálů. Výsledný výrobek je díky tomu pevnější, odolnější a také výrazně hezčí. Kaširované boxy se používají na různé produkty, dříve se do nich často dávaly i hudební nosiče.

Stejně jako ve vinylech i v polygrafii kladli v GZ velký důraz na co největší spokojenost zákazníků. Ti tlačili na kvalitu i rychlost. Bylo poměrně běžné, že kompletní zakázka musela být vyexpedována do čtyř až pěti dnů od zadání, někdy dokonce do 48 hodin. Zahrnovala přitom nejen samotný tisk, ale i lisování jednotlivých médií a následnou kompletaci. „Tím, že většinu produkce vyvážíme, jsme z hlediska lhůt pod velkým tlakem proti místním dodavatelům. Nutí nás to zkracovat veškeré termíny od dodávky po expedici. Každá hodina, kdy zakázka leží na některém pracovišti bez pohybu, je potenciální problém se zákazníkem,“ zdůrazňoval důležitost rychlosti práce Zdeněk Pelc v roce 2003 v rozhovoru pro jedno z prvních čísel interního časopisu Gramofonek.

Postupně si lidé v GZ začali troufat na složitější projekty a klientům slíbili téměř cokoli. Díky schopným obchodníkům do továrny plynuly zakázky, které firma ani nestačila zvládat. To jí však nebránilo je přijímat. Nastavila si totiž politiku neomezené kapacity. Chtěla růst, dokázala se spoustu věcí učit a za chodu rozšiřovat své možnosti. Do polygrafického provozu najímala i lidi úplně jiných profesí, kteří se postupně přeučovali a zdokonalovali.

Hodně lidí z firmy, od vedení po operátory z výroby, se shoduje v tom, že se GZ nebojí téměř ničeho. Jde i do toho, co v danou chvíli neumí sama vyrobit. Najde někoho, kdo to dokáže, a často se to později sama naučí a dělá to ve finále ještě lépe. Postupně si budovala sekci kooperace, v jejímž rámci jí různí dodavatelé zajišťovali tu část výroby, na kterou sama neměla možnosti. V některých letech byl objem dodávek kooperace ve vyšších desítkách milionů korun. Postupně se vyvíjel s tím, jak si GZ pořizovala další stroje a stále více aktivit byla schopná zajistit vlastními silami. Dost kooperací skončilo na tom, že daný dodavatel nebyl schopný vyrobit požadovaný produkt v dostatečné kvalitě nebo tak rychle, jak bylo potřeba.

Lidé v Loděnici jsou zvyklí na vysoké nároky a mají odměnu složenou z pevné a pohyblivé mzdy. Když stihnou víc zakázek, projeví se to na výplatách. „Šikovní operátoři si mohou vydělat i více než jejich mistři,“ říká bývalý dlouholetý šéf tiskárny Lubomír Lovecký. Když je potřeba, dokáží lidé z fabriky skoro i zázraky. Co by jiné na dlouhou dobu položilo, zvládnou v GZ vyřešit za pár dní, ať už jde o opětovné nastartování výroby po požáru a povodních, nebo o opravu důležitého stroje.

ODBORNÉ POSILY A ZLEPŠOVÁNÍ PROCESŮ

S budováním další nohy, na kterou se postupně přenáší stále větší váha firmy, přicházejí i noví experti se zkušenostmi. Mezi nimi také Petr Racek, který aktuálně pracuje jako jeden ze tří technolůž tiskárny. Právě odborníci z oboru byli klíčoví už od prvních let, kdy pomáhali nastavit a profesionalizovat i fungování tiskárny.

„Důležitá byla například technologická optimalizace formátů a materiálů do výroby nebo sjednocení pořadí barev na tiskových strojích. Když jsem nastoupil, pracovalo se tu na každém zařízení s jiným pořadím barev. Laikovi to nepřijde důležité, nicméně když si člověk uvědomí, že jsou barvy tekuté a nanášejí se dvě mokré plochy na sebe, například červená a modrá, má pořadí vliv. Když dáte první modrou, ulpí na papíře ve větší míře, než když ji naneseš

na stoprocentní vrstvu mokré červené barvy. Výsledný výrobek se pak oproti obrácenému postupu liší,“ vysvětluje Petr Racek.

Sladěním prošly i kontrolní parametry. Na všech zařízeních, kde je to potřeba, se optimalizovala barevná škála, aby byl každý produkt úplně stejný, i když se vyrábí ve velkém množství. Roli to hraje především u sériové výroby a velkých zakázek, ale také třeba při tisku a dotisku speciálních edic různých hudebních alb. Sjednocení všech parametrů a jejich kontrol umožňuje tiskárně zaručit stejný výsledek i s větším časovým odstupem. Svým rozsahem, opakovatelností, flexibilitou a zároveň komplexností se výroba v GZ nedá přirovnat asi k žádnému jinému polygrafickému provozu, kterým si místní lidé v minulosti prošli. Mnozí zaměstnanci o ní říkají, že to rozhodně není normální tiskárna. A myslí to dobře. Málokde by našli takovou pestrost, která se navíc rok od roku stupňuje.

Nalákat dobré polygrafy do továrny, která v tomto oboru teprve začínala, nebylo snadné. Proto se často přeučovali stávající zaměstnanci a přicházely i posily s úplně jinými zkušenostmi, například Kamila Kolářová, která před nástupem do GZ pracovala ve firmě dovážející obytné vozy a náhradní díly. „Hledala jsem tehdy práci u spolehlivého zaměstnavatele, což ten předchozí nebyl, GZ naopak takovou pověst měla a má. Polygrafie pro mě tehdy byla něco kompletně nového. Byla to výzva a těch tu mám od té doby hodně,“ vrací se téměř devatenáct let zpět, kdy začínala pracovat v expedici. Nejen že všechny nové úkoly velmi dobře zvládla, ale aktuálně dokonce vymyslí, kudy se bude budoucnost polygrafie v GZ dál ubírat. V Loděnici pracuje jako hlavní dispečer tiskárny a projektový specialista pro nové strategie a vize.

V roce 2002 nastupovala do výroby, kde kolem sebe viděla převážně tiskoviny pro vinylové zakázky, etiketu, vlozku, sáček a obal. K tomu podobné základní produkty pro CD a DVD, booklet a inlay a ještě i končící papírové skládačky do obalů magnetofonových kazet. Od pár jednoduchých tiskovin v té době se interní systém do dneška rozrostl na tisíce položek, které zahrnují různé varianty materiálů a povrchových úprav. Takový počet výrobků by si tehdy v GZ nikdo ani nepředstavil, stejně jako technologie na digitální tisky, UV tisk, nejmodernější povrchové zušlechťení materiálů, roboty, stroje na kašírování, aplikační linky a mnoho dalšího, co je tu dnes už běžné a na světové úrovni.

„Měla jsem štěstí, že jsem prošla nejen výrobou, ale i různými verzemi a upgrady systému a plánovacího programu, který nám pomáhá sledovat dostupnost komponent pro zakázky. Líbí se mi, když díky těmto zkušenostem mohu lidem usnadnit práci, systémově ošetřit možné chyby a podílet se na vývoji,“ shrnuje Kamila Kolářová.

- 1 Kamila Kolářová
- 2 Petr Racek vedle ručního tiskařského lisu v Muzeu Vimperska
- 3 Linka na potahovanou kartonáž Emmeci